

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ  
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം  
॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

ആസീദ് ഗിരിവരോ രാജംസ്ത്രികൂട ഇതി വിശ്രുതഃ |  
ക്ഷീരോദേനാവൃതഃ ശ്രീമാൻ യോജനായുതമുച്ഛൃതഃ || 1 ||

താവതാ വിസ്തൃതഃ പര്യക്ത ത്രിഭിഃ ശൃംഗൈഃ പയോനിധിം |  
ദിശഃ ഖം രോചയന്നാസ്തേ രൗപ്യായസഹിരൺമയൈഃ || 2 ||

അന്യൈശ്ച കകുഭഃ സർവാ രത്നധാതുവിചിത്രിതൈഃ |  
നാനാദ്രുമലതാഗുൽമൈർനിർഘോഷൈർനിർത്യാരാംഭസാം || 3 ||

സ ചാവനിജ്യമാനാംഘ്രിഃ സമന്താത് പയ -ഊർമിഭിഃ |  
കരോതി ശ്യാമലാം ഭൂമിം ഹരിൻമരകതാശൃഭിഃ || 4 ||

സിദ്ധചാരണഗന്ധർവവിദ്യാധരമഹോരഗൈഃ |  
കിന്നരൈരപ്സരോഭിശ്ച ക്രീഡദ്ഭിർജുഷ്ടകന്ദരഃ || 5 ||

യത്ര സംഗീതസന്നാദൈർനദദ്ഗുഹമമർഷയാ |  
അഭിഗർജ്ജന്തി ഹരയഃ ശ്ലാഘിനഃ പരശങ്കയാ || 6 ||

നാനാരൺയപശുവ്രാതസങ്കുലദ്രാൺയലങ്കൃതഃ |  
ചിത്രദ്രുമസുരോദ്യാനകലകംഠവിഹംഗമഃ || 7 ||

സരിത്സരോദിരച്ഛോദൈഃ പുലിനൈർമണിവാലുകൈഃ |  
ദേവസ്രീമജ്ജനാമോദസൗരഭാംബുനിലൈർയുതഃ || 8 ||

തസ്യ ദ്രോൺയാം ഭഗവതോ വരുണസ്യ മഹാത്മനഃ |  
ഉദ്യാനമൃതുമന്നാമ ആക്രിഡം സുരയോഷിതാം || 9 ||

സർവതോഽലങ്കൃതം ദിവൈർനിത്യം പുഷ്പഫലദ്രുമൈഃ |  
മന്ദാരൈഃ പാരിജാതൈശ്ച പാടലാശോകചമ്പകൈഃ || 10 ||

ചൂതൈഃ പ്രിയാലൈഃ പനസൈരാമ്രരാമ്രാതകൈരപി |  
ക്രമുകൈർനാലികേരൈശ്ച ഖർജൂരൈർബീജപൂരകൈഃ || 11 ||

മധുകൈഃ ശാലതാലൈശ്ച തമാലൈരസനാർജുനൈഃ |  
അരിഷ്ടോദുംബരപ്ലക്ഷർവടൈഃ കിംശുകചന്ദനൈഃ || 12 ||

പിച്ചുമനൈഃ കോവിദാരൈഃ സരലൈഃ സുരദാരുഭിഃ |  
ദ്രാക്ഷക്ഷുരംഭാജംബുഭിർബദർയക്ഷാഭയാമലൈഃ || 13 ||

ബിൽവൈഃ കപിതൈർജംബീരൈർവൃതോ ഭൽപാതകാദിഭിഃ |  
തസ്മിൻ സരഃ സുവിപുലം ലസത്കാഞ്ചനപങ്കജം || 14 ||

കുമുദോത്പലകപ്ലാരശതപത്രശ്രീയോർജിതം |  
മത്തഷ്ടപദനിർഘൃഷ്ടം ശകുന്തൈശ്ച കലസ്വനൈഃ || 15 ||

ഹംസകാരണ്ഡവാകീർണ്ണം ചക്രാഹൈഃ സാരസൈരപി |  
ജലകുങ്കുടകോയഷ്ടിദാത്യുഹകുലകുജിതം || 16 ||

മത്സ്യക്ഷുപസഞ്ചാരചലത്പദ്മരജഃപയഃ |  
കദംബവേതസനലനീപവഞ്ജുലകൈർവൃതം || 17 ||

കുനൈഃ കുരബകാശോകൈഃ ശിരീഷൈഃ കുടജേംഗുദൈഃ |  
കുബ്ജ്ജകൈഃ സ്വർണയൂഥീഭിർനാഗപുന്നാഗജാതിഭിഃ || 18 ||

മൽലികാശതപത്രൈശ്ച മാധവീജാലകാദിഭിഃ |  
ശോഭിതം തീരജ്ഞേഷാൻയൈർനിത്യർതുഭിരലം ദ്രുമൈഃ || 19 ||

തത്രൈകദാ തദ്ഗിരികാനനാശ്രയഃ  
കരേണുഭിർവാരണയൂഥപശ്ചരൻ |  
സകണ്ടകാൻ കീചകവേണുവേത്രവ -  
ദ്വിശാലഗുൽമം പ്രരുജൻ വനസ്സതീൻ || 20 ||

യദ്ഗന്ധമാത്രാദ്ധാരയോ ഗജേന്ദ്രാ  
വ്യാഘ്രാദയോ വ്യാലമൃഗാഃ സഖഡ്ഗാഃ |  
മഹോരഗാശ്ചാപി ഭയാദ്രവന്തി  
സഗൗരകൃഷ്ണാഃ ശരഭാശ്ചമര്യഃ || 21 ||

വൃകാ വരാഹാ മഹിഷർക്ഷശൽയാ  
ഗോപുച്ഛസാലാവൃകമർകടാശ്ച |  
അന്യത്ര ക്ഷുദ്രാ ഹരിണാഃ ശശാദയ -  
ശ്ചരന്ത്യഭിതാ യദനുഗ്രഹേണ || 22 ||

സ ഘർമതപ്തഃ കരിഭിഃ കരേണുഭി -  
ർവൃതോ മദച്യുത്കരഭൈരനുദ്രുതഃ |  
ഗിരിം ഗരിമ്നോ പരിതഃ പ്രകമ്പയൻ  
നിഷേവ്യമാണോലികുലൈർമദാശനൈഃ || 23 ||

സരോണിലം പങ്കജരേണുരുഷിതം  
ജിഹ്വൻ വിദൂരാൻമദവിഹ്വലേക്ഷണഃ |  
വൃതഃ സ്വയൂഥേന തുഷാർഭിതേന തത്  
സരോവരാഭ്യാശമമാഗമദ് ദ്രുതം || 24 ||

വിഗാഹ്യ തസ്തിന്നമൃതാംബു നിർമലം  
ഹേമാരവിനോത്പലരേണുവാസിതം |

പപൗ നികാമം നിജപുഷ്കരോദ്ധൃത -

മാത്മാനമദ്ഭിഃ സ്തപയൻ ഗതക്ലമഃ || 25 ||

സ്വപുഷ്കരേണോദ്ധൃതശീകരാംബുഭി -

ർനിപായയൻ സംസ്തപയൻ യഥാ ഗൃഹീ |

ഘൃണീ കരേണുഃ കലഭാംശു ദുർമദോ

നാചഷ്ട കൃച്ഛം കൃപണോജ്മായയാ || 26 ||

തം തത്ര കശ്ചിന്നൃപ ദൈവചോദിതോ

ഗ്രാഹോ ബലീയാംശ്ചരണേ രുഷാഗ്രഹീത് |

യദ്യച്ഛയൈവം വ്യസനം ഗതോ ഗജോ

യഥാബലം സോതിബലോ വിചക്രമേ || 27 ||

തമാജ്ഞിതൂരം യുഥപതിം കരേണവോ

വികൃഷ്ടമാണം തരസാ ബലീയസാ |

വിചുക്രൂശൂർഭീനധിയോപരേ ഗജാഃ

പാർഷ്ണിഗ്രഹാസ്താരയിതും ന ചാശകൻ || 28 ||

നിയുധ്യതോരേവമിദേന്ദ്രനക്രയോ -

ർവികർഷതോരന്തരതോ ബഹിർമിമഃ |

സമാഃ സഹസ്രം വ്യഗമൻ മഹീപതേ

സപ്രാണയോശ്ചിത്രമമംസതാമരാഃ || 29 ||

തതോ ഗജേന്ദ്രസ്യ മനോബലൗജ്ജസാം

കാലേന ദീർഘേണ മഹാനഭൂദ്യയഃ |

വികൃഷ്ടമാണസ്യ ജലേവസീദതോ

വിപര്യയോദ്യുത്സകലം ജലൗകസഃ || 30 ||

ഇത്ഥം ഗജേന്ദ്രഃ സ യദാജ്ഞിപ സങ്കടം

പ്രാണസ്യ ദേഹീ വിവശോ യദ്യച്ഛയാ |

അപാരയന്നാത്മവിമോക്ഷണേ ചിരം  
ദധ്യാവിമാം ബുദ്ധിമമാഭ്യപദ്യത ||31||

ന മാമിമേ ഇണാതയ ആതുരം ഗജാഃ  
കുതഃ കരിൺയഃ പ്രഭവന്തി മോചിതും |  
ഗ്രാഹേണ പാശേന വിധാതുരാവൃതോ -  
പ്രപൃഹം ച തം യാമി പരം പരായണം ||32||

യഃ കശ്ചനേശോ ബലിനോന്തകോരഗാ -  
ത്പ്രചണ്ഡവേഗാദഭിധാവതോ ഭൃശം |  
ഭീതം പ്രപന്നം പരിപാതി യദ്ഭയാ -  
ന്മൃത്യുഃ പ്രധാവത്യരണം തമീമഹി ||33||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം  
അഷ്ടമസ്കന്ധേ മൻവന്തരാസുവർണനേ ഗജേന്ദ്രാപാഖ്യാനേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ||